

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. gruodžio 21 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Europos Sąjungos pilietybė – SESV 21 ir 45 straipsniai – Sąjungos piliečių teisė laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje – Darbuotojas, įgijęs priimančiosios valstybės narės pilietybę ir išsaugojęs savo kilmės valstybės pilietybę – Direktyva 2004/38/EB – 3 straipsnis – Naudos gavėjai – 2 straipsnio 2 punkto d papunktis – Šeimos narys – Darbuotojo, kuris yra Sąjungos pilietis, išlaikomi tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiai – 7 straipsnio 1 dalies a ir d punktai – Teisė gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius – Išlaikomo asmens statuso išsaugojimas priimančiojoje valstybėje narėje – 14 straipsnio 2 dalis – Teisės gyventi šalyje išsaugojimas – Reglamentas (ES) Nr. 492/2011 – 7 straipsnio 2 dalis – Vienodas požiūris – Socialinės lengvatos – Socialinės paramos išmokos – Nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai“

Byloje C-488/21

dėl *Court of Appeal* (Apeliacinis teismas, Airija) 2021 m. liepos 27 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. rugpjūčio 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

GV

prieš

Chief Appeals Officer,

Social Welfare Appeals Office,

The Minister for Employment Affairs and Social Protection,

Airiją,

The Attorney General,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas L. Bay Larsen, kolegijų pirmininkai A. Arabadzjev, A. Prechal, E. Regan, F. Biltgen ir N. Piçarra, teisėjai S. Rodin, P. G. Xuereb, L. S. Rossi, A. Kumin (pranešėjas), N. Wahl, I. Ziemele, D. Gratsias ir M. L. Arastey Sahún,

* Proceso kalba: anglų.

generalinė advokatė T. Čapeta,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2022 m. spalio 18 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- GV, atstovaujamos SC D. Shortall, BL P. Brazil ir *solicitor* S. Kirwan,
- *Chief Appeals Officer, Social Welfare Appeals Office, Minister for Employment Affairs and Social Protection, Airijos ir Attorney General*, atstovaujama *Chief State Solicitor* M. Browne, A. Delaney ir A. Joyce, padedamų SC N. J. Travers ir BL A. Carroll,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vláčil,
- Danijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jespersen, C. Maertens, V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff ir Y. T. Thyregod Kollberg,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller, R. Kanitz ir N. Scheffel,
- Europos Komisijos, atstovaujamos E. Montaguti ir J. Tomkin,

susipažinęs su 2023 m. vasario 16 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios [d]irektyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46; klaidų ištaisymas OL L 274, 2009, p. 47), 7 straipsnio 1 dalies d punkto išaiškinimo.
- 2 Prašymas pateiktas nagrinėjant GV ginčą su *Chief Appeals Officer* (vyriausiasis skundus nagrinėjantis pareigūnas, Airija), *Social Welfare Appeals Officer* (Socialinių reikalų apeliacinis skyrius, Airija), *Minister for Employment Affairs and Social Protection* (darbo ir socialinės apsaugos reikalų ministras, Airija), Airija ir *Attorney General* (generalinis prokuroras, Airija) dėl neįgalumo pašalpos skyrimo GV (toliau – neįgalumo pašalpa).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas (EB) Nr. 883/2004

- 3 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72; klaidų ištaisymas OL L 188, 2013, p. 10) III antraštinėje dalyje yra 9 skyrius „Specialios neįmokinės išmokos pinigais“. Šio reglamento skyriaus 70 straipsnyje „Bendrosios nuostatos“ numatyta:

„1. Šis straipsnis taikomas specialioms neįmokinėms išmokoms pinigais, mokamoms pagal teisės aktus, kurie dėl jų taikymo srities, tikslų ir (arba) teisių įgijimo sąlygų turi ir 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų socialinės apsaugos, ir socialinės paramos teisės aktų savybių.

2. Šiame skyriuje „specialios neįmokinės išmokos pinigais“ – išmokos, kurias:

<...>

c) yra išvardytos X priede.

<...>“

- 4 Minėto reglamento X priede, kuriame yra išvardytos „[s]pecialios neįmokinės išmokos pinigais“, kaip jos suprantamos pagal to paties reglamento 70 straipsnio 2 dalies c punktą, numatyta, kad Airijoje prie šių išmokų priskiriama „[n]egalios [neįgalumo] pašalpa (2005 m. Konsoliduoto socialinės apsaugos sistemos įstatymo 3 dalies 10 skyrius)“.

Reglamentas (ES) Nr. 492/2011

- 5 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje (OL L 141, 2011, p. 1) 7 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Darbuotojui, jei jis yra valstybės narės pilietis, negali būti sudarytos skirtingos įdarbinimo ir darbo sąlygos, nei tos valstybės narės, kurioje jis dirba, piliečiams dėl jo pilietybės, ypač nustatant darbo užmokestį ir atleidžiant iš darbo, o jam tampant bedarbiu – jį grąžinant arba vėl priimant į darbą.

2. Jis naudojasi tomis pačiomis socialinėmis ir mokesčių lengvatomis, kaip ir vietiniai darbuotojai.“

Direktyva 2004/38

6 Direktyvos 2004/38 3 ir 5 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(3) [Europos] Sąjungos pilietybė turėtų būti pagrindinis valstybių narių piliečių statusas, kai jie naudojami savo teise laisvai judėti ir gyventi šalyje. Todėl būtina sisteminti ir persvarstyti esamus Bendrijos instrumentus, atskirai skirtus [pagal darbo sutartį dirbantiems] darbuotojams, savarankiškai dirbantiesiems asmenims ir studentams bei kitiems nedirbantiems asmenims, kad būtų supaprastinta ir sustiprinta visų Sąjungos piliečių laisvo judėjimo ir apsigyvenimo teisė.

<...>

(5) Visų Sąjungos piliečių teisė laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje turėtų būti suteikiama ir jų šeimoms nariams, neatsižvelgiant į pilietybę, jei ta teise naudojama pagal objektyvius laisvės ir orumo reikalavimus. <...>“

7 Šios direktyvos 2 straipsnio „Apibrėžimai“ 2 punkto d papunktyje numatyta:

„Šioje direktyvoje:

2. „šeimoms narys“ – tai:

<...>

d) <...> išlaikomi tiesioginiai giminaičiai, esantys aukščiau pagal giminystės liniją [tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiai] <...>“.

8 Minėtos direktyvos 3 straipsnio „Naudos gavėjai“ 1 dalyje nurodyta:

„Ši direktyva taikoma visiems Sąjungos piliečiams, kurie atvyksta į kitą valstybę narę, kurios piliečiai jie nėra, ir 2 straipsnyje [2 straipsnio 2 punkte] apibrėžtiems jų šeimoms nariams, kurie juos lydi arba prisijungia prie jų [atvyksta pas juos].“

9 Direktyvos 2004/38 III skyrius „Teisė gyventi šalyje“ apima, be kita ko, 7 ir 14 straipsnius.

10 7 straipsnio „Teisė gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius“ 1 dalyje numatyta:

„Visi Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės šalyje [teritorijoje] ilgiau kaip tris mėnesius, jei jie:

a) yra darbuotojai ar savarankiškai dirbantieji [pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantys asmenys] priimančiojoje valstybėje narėje, arba

b) turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimoms nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai ir turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje, <...>

c) – yra priimti į privačią arba valstybinę instituciją, akredituotą ar finansuojamą priimančiosios valstybės narės pagal savo įstatymų ar kitų teisės aktų praktiką, turėdami pagrindinį studijų kurso baigimo tikslą, įskaitant profesinį rengimą [pagal įstatymus arba administracinę praktiką, iš esmės siekdami baigti studijas, įskaitant profesinį mokymą,] ir

– turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje ir užtikrina atitinkamą nacionalinę instituciją pateikdami deklaraciją ar kitokiu jų pasirinktu lygiaverčiu būdu, kad jie turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai, arba

d) yra Sąjungos pilietį, kuris atitinka a, b arba c punkto reikalavimus, lydintys ar kartu vykstantys šeimos nariai.“

11 Šios direktyvos 14 straipsnio „Teisės gyventi šalyje išlaikymas“ 2 dalyje nurodyta:

„Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai [turi] 7, 12 ir 13 straipsniuose numatytą teisę gyventi šalyje tol, kol jie atitinka ten nustatytus reikalavimus.

Ypatingais atvejais, kai yra pagrįstai abejojama, ar Sąjungos pilietis ar jo šeimos nariai atitinka 7, 12 ir 13 straipsniuose nustatytus reikalavimus, valstybės narės gali patikrinti, ar šių reikalavimų laikomasi. Toks tikrinimas neatliekamas sistemiškai [sistemiškai].“

12 Minėtos direktyvos IV skyriuje „Nuolatinio gyvenimo šalyje teisė“ esančio 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Sąjungos piliečiai, kurie priimančiojoje valstybėje narėje legaliai gyveno ištisinį penkerių metų laikotarpį, turi nuolatinio gyvenimo joje teisę. Šiai teisei netaikomi III skyriuje numatyti reikalavimai.“

Airijos teisė

2015 m. taisyklės

13 Teisės nuostatos, kuriomis Direktyva 2004/38 perkelta į Airijos teisę, įtvirtintos *European Communities (Free Movement of Persons) Regulations 2015* (2015 m. taisyklės dėl Europos Bendrijų (laisvas asmenų judėjimas)), o jomis nuo 2016 m. vasario 1 d. buvo pakeistos 2006 m. gruodžio 18 d. *European Communities (Free Movement of Persons) (n° 2) Regulations 2006* (2006 m. taisyklės dėl Europos Bendrijų (laisvas asmenų judėjimas) (Nr. 2)) (toliau – 2015 m. taisyklės).

14 2015 m. taisyklių 3 straipsnio 5 dalies b punkte „reikalavimus atitinkantis Sąjungos piliečio šeimos narys“ apibrėžtas taip:

„i) Sąjungos piliečio sutuoktinis arba registruotas partneris,

ii) Sąjungos piliečio, jo sutuoktinio arba registruoto partnerio tiesiosios žemutinės linijos giminaitis, kuris yra:

I) jaunesnis nei 21 metų amžiaus arba

II) Sąjungos piliečio, jo sutuoktinio ar registruoto partnerio išlaikomas asmuo, arba

iii) Sąjungos piliečio, jo sutuoktinio ar registruoto partnerio išlaikomas tiesiosios aukštutinės linijos giminaitis.“

15 Teisė gyventi Airijoje įtvirtinta šių taisyklių 6 straipsnyje; to straipsnio 3 dalies a punkte nustatyta:

„Sąjungos pilietis gali gyventi valstybėje ilgiau kaip tris mėnesius, jeigu jis:

- i) yra valstybėje pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantis asmuo arba
- ii) turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad netaptų nepagrįsta našta valstybės socialinės paramos sistemai, ir turi visavertį savo ir savo šeimos narių sveikatos draudimą, arba
- iii) yra priimtas į mokymo instituciją, akredituotą ar finansuojamą valstybės, turėdamas pagrindinį studijų kurso baigimo tikslą, ir turi visavertį savo bei savo šeimos narių sveikatos draudimą ir įtikina ministrą pateikdamas deklaraciją ar kitokiu būdu, kad turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad netaptų nepagrįsta našta valstybės socialinės paramos sistemai, arba
- iv) atsižvelgiant į 4 dalį, yra Sąjungos piliečio, kuris atitinka vieną ar daugiau i, ii ar iii papunkčiuose nustatytų sąlygų, šeimos narys.“

16 Minėtų taisyklių 11 straipsnio 1 dalyje nurodytos teisės gyventi Airijoje išsaugojimo sąlygos. Šioje nuostatoje numatyta:

„Asmuo, gyvenantis valstybėje pagal 6, 9 arba 10 straipsnį, turi teisę joje gyventi tol, kol atitinka atitinkamoje to straipsnio nuostatoje nustatytus reikalavimus ir netampa nepagrįsta našta valstybės socialinės paramos sistemai.“

2005 m. įstatymas

17 *Social Welfare Consolidation Act 2005* (2005 m. Konsoliduotas socialinės apsaugos sistemos įstatymas, toliau – 2005 m. įstatymas) 210 straipsnio 1 ir 9 dalyse nustatyta:

„1. Atsižvelgiant į šio įstatymo nuostatas, pašalpa („neįgalumo pašalpa“) mokama asmeniui:

- a) kuriam yra sukakę 16 metų, bet dar nėra suėjęs pensinis amžius;
- b) kuriam dėl tam tikros negalios stipriai apribotos galimybės dirbti darbą (įvardijamą šiame skyriuje kaip „tinkamas darbas“), kuris, jei asmuo neturėtų šios negalios, būtų tinkamas pagal asmens amžių, patirtį ir kvalifikaciją, neatsižvelgiant į tai, ar asmuo naudojasi neįgalių asmenų mokymo paslaugomis pagal *Health Act, 1970* (1970 m. sveikatos įstatymas) 68 straipsnį;
- c) kurio savaitės lėšos pragyvenimui, atsižvelgiant į 2 dalį, neviršija neįgalumo pašalpos (įskaitant bet kokią tos pašalpos padidinimą), kurią šis asmuo gautų pagal 10 straipsnį, jeigu neturėtų išteklių pragyventi, dydžio.

<...>

9. Asmuo neturi teisės gauti neįgalumo pašalpos pagal šį straipsnį, išskyrus atvejus, kai jis nuolat gyvena valstybės teritorijoje.“

18 2005 m. įstatymo 246 straipsnio 1 ir 5 dalyse numatyta:

„1. 3 dalies nuostatose nurodytas reikalavimas, pagal kurį asmuo turi nuolat gyventi valstybės teritorijoje, reiškia, kad:

- a) prašymo pateikimo dieną asmuo turi nuolat gyventi valstybės teritorijoje ir, pateikęs tokį prašymą, jis turi nuolat gyventi valstybės teritorijoje, kad teisė gauti prašomą išmoką būtų išsaugota;
- b) asmuo dirba pagal darbo sutartį arba savarankiškai ir gyvena valstybės teritorijoje pagal Direktyvos 2004/38 7 straipsnį <...>;
- c) asmuo yra b punkte nurodyto asmens šeimos narys <...>

<...>

5. Neatsižvelgiant į 1–4 dalis ir nepažeidžiant 9 dalies, asmuo, neturintis teisės gyventi valstybės teritorijoje, pagal šį įstatymą nebus laikomas nuolat gyvenančiu valstybės teritorijoje.

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 19 Rumunijos pilietė GV yra Airijoje gyvenančios ir dirbančios AC, kuri taip pat yra Rumunijos pilietė, motina. Be to, AC natūralizacijos būdu yra įgijusi Airijos pilietybę.
- 20 2009–2016 m. GV kelis kartus gyveno Airijoje, bet kaskart grįždavo į Rumuniją arba Ispaniją. Be to, ji buvo finansiškai priklausoma nuo savo dukters, kuri jai periodiškai siųsdavo pinigų.
- 21 Nuo 2017 m. GV gyvena su dukra Airijoje. 2017 m. rugsėjo 28 d. GV, remdamasi 2005 m. įstatymu, paprašė skirti jai neįgalumo pašalpą, motyvuodama tuo, kad dėl artrito pablogėjo jos sveikatos būklė.
- 22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad ši pašalpa, kurios tikslas – apsaugoti ją gaunančius asmenis nuo skurdo, yra socialinės paramos išmoka, mokama nereikalaujant, kad suinteresuotasis asmuo būtų mokėjęs socialinio draudimo įmokas. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą taip pat matyti, jog tam, kad galėtų gauti minėtą pašalpą, suinteresuotasis asmuo turi atitikti tam tikrus reikalavimus, t. y. reikalavimus, susijusius su jo amžiumi, negalia ir ištekliais. Be to, pagal Airijos teisę ši pašalpa nemokama asmeniui, kuris nuolat negyvena Airijoje, pavyzdžiui, asmeniui, neturinčiam teisės gyventi šioje valstybėje narėje. Galiausiai tas teismas primena, kad neįgalumo pašalpa priskiriama prie „specialių neįmokinių išmokų pinigais“, kaip tai suprantama pagal Reglamentą (EB) 883/2004.
- 23 2018 m. vasario 27 d. sprendimu GV pateiktas prašymas skirti neįgalumo pašalpą buvo atmestas. Dėl to sprendimo pateiktas GV skundas taip pat buvo atmestas 2019 m. vasario 12 d. sprendimu. Abiem atvejais kaip prašymo arba skundo atmetimo pagrindas buvo nurodyta tai, kad GV neturi teisės gyventi Airijoje.

- 24 Nevyriausybinei organizacijai GV vardu pateikus prašymą, 2019 m. vasario 12 d. sprendimas buvo peržiūrėtas. 2019 m. liepos 2 d. sprendime *Appeals Officer* (skundus nagrinėjantis pareigūnas, Airija) padarė išvadą, kad GV, kaip Airijoje dirbančios Sąjungos pilietės išlaikoma tiesiosios aukštutinės linijos giminaitė, turi teisę gyventi šalyje, bet neturi teisės gauti socialinės paramos išmokos.
- 25 *Chief Appeals Officer* (vyriausiasis skundus nagrinėjantis pareigūnas) buvo pateiktas prašymas peržiūrėti tą sprendimą. 2019 m. liepos 23 d. sprendime jis patvirtino, kad GV neturi teisės į neįgalumo pašalpą, nes, kaip numatyta 2015 m. taisyklių 11 straipsnio 1 dalyje, jeigu ši išmoka jai būtų skirta, ji taptų nepagrįsta našta nacionalinei socialinės paramos sistemai, todėl nebeturėtų teisės gyventi šalyje.
- 26 GV apskundė tą sprendimą *High Court* (Aukštasis teismas, Airija). 2020 m. gegužės 29 d. sprendimu teismas panaikino 2019 m. liepos 23 d. sprendimą. Savo sprendime jis nurodė, kad 2015 m. taisyklių 11 straipsnio 1 dalis tiek, kiek pagal ją Sąjungos piliečio šeimos nario, pavyzdžiui, GV, teisė gyventi šalyje siejama su sąlyga, kad tas šeimos narys neturi tapti nepagrįsta našta valstybės socialinės paramos sistemai, yra nesuderinama su Direktyva 2004/38. To teismo nuomone, jeigu minėtam šeimos nariui atvykstant pas atitinkamą Sąjungos pilietį nustatoma, jog jis yra nuo šio Sąjungos piliečio priklausomas, negali būti reikalaujama, kad tas šeimos narys liktų išlaikomas Sąjungos piliečio tam, kad išsaugotų teisę gyventi priimančiojoje valstybėje narėje.
- 27 *Chief Appeals Officer* (vyriausiasis skundus nagrinėjantis pareigūnas) ir *Minister for Employment Affairs and Social Protection* (darbo ir socialinės apsaugos reikalų ministras) apskundė tą sprendimą *Court of Appeal* (Apeliacinis teismas, Airija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą šioje byloje pateikusiam teismui.
- 28 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad, *Minister for Employment Affairs and Social Protection* (darbo ir socialinės apsaugos reikalų ministras) teigimu, sąvoka „šeimos narys“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunktį, apima reikalavimą šeimos nariui likti išlaikomam Sąjungos piliečio tol, kol remiamasi išvestine teise gyventi šalyje. Jei šeimos nario ir Sąjungos piliečio priklausomumo ryšys nutrūksta, be kita ko, dėl socialinės paramos išmokos, pavyzdžiui, neįgalumo pašalpos, išmokėjimo, minėtas šeimos narys, kuris tampa finansiškai priklausomas nuo priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemos, negali naudotis teise gyventi šalyje. Tokį aiškinimą patvirtina šios nuostatos ir šios direktyvos 14 straipsnio 2 dalies formuluotės, o Teisingumo Teismo jurisprudencija jo nepaneigia.
- 29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad, atvirkščiai, GV nuomone, 2015 m. taisyklių 11 straipsnio 1 dalis, pagal kurią pagal darbo sutartį dirbančio Sąjungos piliečio šeimos nario (turinčio išvestinę teisę gyventi šalyje, grindžiamą jo priklausomumu nuo pagal darbo sutartį dirbančio darbuotojo) teisė gauti socialinę paramą siejama su „nepagrįstos naštos valstybės socialinės paramos sistemai“ sąlyga, nors tokios sąlygos Direktyvos 2004/38 7 straipsnyje nėra, yra neteisėta nuostata. GV teigia, kad jos požiūrį patvirtina Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl sąvokos „priklausomumas“. Be to, ji tvirtina, kad dėl *Minister for Employment Affairs and Social Protection* (darbo ir socialinės apsaugos reikalų ministras) argumentų kyla grėsmė jos teisei į vienodą požiūrį, garantuojamai pagal šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalį.

30 Šiomis aplinkybėmis *Court of Appeal* (Apeliacinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar Sąjungos piliečio, kuris yra pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas, tiesiosios aukštutinės linijos giminaičio išvestinė teisė gyventi šalyje pagal Direktyvos [2004/38] 7 straipsnio [1 dalies d punktą] priklauso nuo to, ar tas giminaitis toliau lieka priklausomas nuo šio pagal darbo sutartį dirbančio darbuotojo?
2. Ar pagal Direktyvą [2004/38] priimančiajai valstybei narei draudžiama Sąjungos piliečio, kuris yra pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas, šeimos nariui, kuris naudojasi išvestine teise gyventi šalyje, grindžiama jo priklausomumu nuo to pagal darbo sutartį dirbančio darbuotojo, apriboti teisę gauti socialinės paramos išmoką, jeigu gavęs tokią išmoką jis nebus priklausomas nuo minėto darbuotojo?
3. Ar pagal Direktyvą [2004/38] priimančiajai valstybei narei draudžiama Sąjungos piliečio, kuris yra pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas, šeimos nariui, kuris naudojasi išvestine teise gyventi šalyje, grindžiama jo priklausomumu nuo to pagal darbo sutartį dirbančio darbuotojo, apriboti teisę gauti socialinės paramos išmoką remiantis tuo, kad gavęs išmoką šis šeimos narys taps nepagrįsta našta valstybės socialinės paramos sistemai?“

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- 31 Generalinei advokatei pateikus išvadą, 2023 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo atsakovų pagrindinėje byloje prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 83 straipsnį.
- 32 Grįsdami savo prašymą atsakovai iš esmės teigia, kad generalinė advokatė, išvadoje siūlydama plačiai aiškinti sąvoką „priklausomumas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunktį ir 7 straipsnio 1 dalies d punktą, t. y. manyti, kad ši sąvoka apima „emocinės paramos“ poreikį, taigi nebūtinai materialinius (visų pirma finansinius) poreikius, peržengė pagrindinės bylos dalyko ribas, todėl pasiūlė priimti sprendimą *ultra petita*.
- 33 Be to, klausimas, ar minėta sąvoka gali visiškai ar iš dalies apimti emocinio pobūdžio priklausomumą, nebuvo aptartas nei per rašytinę proceso dalį, nei per posėdį. Byla turėtų būti nagrinėjama remiantis argumentu, dėl kurio šalys arba Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės.
- 34 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal SESV 252 straipsnio antrą pastraipą generalinio advokato pareiga – viešame posėdyje visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikti motyvuotą išvadą dėl bylų, kuriose pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą jis turi dalyvauti. Teisingumo Teismo nesaisto nei ši išvada, nei ją pagrindžiantys generalinio advokato motyvai (2022 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Schneider Electric ir kt.*, C-556/20, EU:C:2022:378, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 35 Be to, Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje numatyto suinteresuotojo asmens nesutikimas su generalinio advokato išvada, kad ir kokie būtų klausimai, kuriuos jis nagrinėja savo išvadoje, savaime negali būti motyvas, pateisinantis žodinės proceso dalies atnaujinimą (2022 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Schneider Electric ir kt.*, C-556/20, EU:C:2022:378, 32 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 36 Pagal Procedūros reglamento 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklauses generalinį advokatą, gali bet kada nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį, ypač jeigu mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu baigus tą proceso dalį šalis pateikė naują faktą, kuris gali būti lemiamas Teisingumo Teismui priimant sprendimą, arba jeigu nagrinėjant bylą reikia remtis argumentu, dėl kurio šalys ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 punkte nurodyti suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės.
- 37 Vis dėlto nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismas turi visą būtiną informaciją sprendimui priimti, ir ši byla neturi būti nagrinėjama remiantis argumentu, dėl kurio nebuvo pateikta nuomonės per rašytinę ir žodinę proceso dalis. Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad klausimas dėl sąvokos „priklausomumas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunktį ir 7 straipsnio 1 dalies d punktą, apimties, be kita ko, tai, ar šis priklausomumas gali būti emocinio pobūdžio, buvo aptartas per teismo posėdį.
- 38 Be to, prašyme atnaujinti žodinę proceso dalį nenurodyta jokie naujo fakto, galinčio daryti lemiamą įtaką Teisingumo Teismo sprendimui, kurį jis turi priimti šioje byloje.
- 39 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, išklauses generalinę advokatę, mano, kad nereikia atnaujinti žodinės proceso dalies.

Dėl prejudicinių klausimų

- 40 Pirmiausia reikia pažymėti, kad nors formaliai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė klausimą tik dėl Direktyvos 2004/38 aiškinimo, ši aplinkybė netrukdo Teisingumo Teismui pateikti jam visų Sąjungos teisės aiškinimo aspektų, kurie gali būti naudingi sprendimui to teismo nagrinėjamoje byloje priimti, neatsižvelgiant į tai, ar tas teismas juos nurodė savo pateiktame klausime (2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 41 Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad AC, kuri yra Rumunijos pilietė ir GV duktė, gyvendama ir dirbdama Airijoje po to, kai pasinaudojo judėjimo laisve, 2016 m. natūralizacijos būdu įgijo Airijos pilietybę.
- 42 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Direktyvą 2004/38 Sąjungos piliečio šeimos nariams, kurie patys turi valstybės narės pilietybę ir lydi šį Sąjungos pilietį ar atvyksta pas jį, tariamai suteiktos teisės (neįskaitant savarankiškų teisių, kurias tie šeimos nariai gali turėti pagal šią direktyvą dėl savo, kaip Sąjungos piliečių, statuso) yra išvestinės iš teisių, kuriomis šis Sąjungos pilietis naudojasi įgyvendindamas savo judėjimo laisvę (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 43 Vis dėlto Direktyva 2004/38 reglamentuoja tik Sąjungos piliečio atvykimo į kitą nei jo pilietybės valstybę narę ir gyvenimo joje sąlygas. Kadangi pagal tarptautinės teisės principą valstybė narė negali savo piliečiams neleisti atvykti į savo teritoriją ir joje pasilikti ir dėl to jiems suteikiama

besąlygiška teisė ten gyventi, šia direktyva nesiekama reglamentuoti Sąjungos piliečio gyvenimo jo pilietybės valstybėje narėje. Taigi, atsižvelgiant į pirmesniame šio sprendimo punkte nurodytą jurisprudenciją, minėta direktyva juo labiau nesiekama šios valstybės narės teritorijoje suteikti išvestinės teisės gyventi šio Sąjungos piliečio šeimos nariams (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 33 ir 37 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

- 44 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad nagrinėjamu atveju nuo AC natūralizacijos Airijoje momento Direktyva 2004/38 iš esmės nebeturi reglamentuoti nei jos teisės gyventi Airijoje, nei išvestinės teisės gyventi šalyje, kurią gali turėti jos šeimos nariai, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 2 punktą, pavyzdžiui, GV.
- 45 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad valstybės narės piliečio, kuris pasinaudojo judėjimo laisve teisėtai atvykdamas į kitos valstybės narės teritoriją ir joje gyvendamas, situacijos negalima prilyginti vien vidaus situacijai tik dėl to, kad toks pilietis, gyvendamas priimančiojoje valstybėje narėje, įgijo jos pilietybę papildomai prie savo kilmės valstybės pilietybės. Atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta, jis padarė išvadą, jog siekiant, kad Sąjungos piliečiams pagal SESV 21 straipsnio 1 dalį suteiktos teisės būtų veiksmingos, reikia, kad tokioje padėtyje esantis Sąjungos pilietis iš šios nuostatos kildinamomis teisėmis galėtų ir toliau naudotis įgijęs šios valstybės narės pilietybę (tam tikru atveju papildomai prie savo kilmės valstybės pilietybės), o kalbant konkrečiai – galėtų gyventi įprastą šeimos gyvenimą kartu su savo šeimos nariais (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 49, 52 ir 53 punktus).
- 46 SESV 21 straipsnio 1 dalies, kurioje bendrai įtvirtinta kiekvieno Sąjungos piliečio teisė laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, konkreti išraiška yra, be kita ko, SESV 45 straipsnis, susijęs su laisvu darbuotojų judėjimu (šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *MH ir ILA (Teisės į pensiją bankroto atveju)*, C-168/20, EU:C:2021:907, 61 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 47 Darytina išvada, jog siekiant, kad Sąjungos darbuotojams pagal SESV 45 straipsnio 1 dalį suteiktos teisės būtų veiksmingos, reikia, kad darbuotojo, kuris yra Sąjungos pilietis ir kuris, gyvendamas ir dirbdamas priimančiojoje valstybėje narėje po to, kai pasinaudojo judėjimo laisve, įgijo šios valstybės narės pilietybę, šeimos narys galėtų gauti išvestinę teisę gyventi šalyje.
- 48 Dėl šeimos nario išvestinės teisės gyventi šalyje suteikimo sąlygų reikia pažymėti, kad jos neturi būti griežtesnės nei Direktyvoje 2004/38 numatytos tokios pačios teisės gyventi šalyje suteikimo Sąjungos piliečio, pasinaudojusio teise laisvai judėti ir įsikūrusio kitoje nei jo pilietybės valstybėje narėje, šeimos nariui sąlygos. Iš tiesų, net jei ši direktyva neapima tokios situacijos, kokia nurodyta šio sprendimo 45 punkte, ji turi būti pagal analogiją taikoma šiai situacijai (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 61 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 49 Be to, reikia priminti, jog SESV 45 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad darbuotojų judėjimo laisvė reiškia, kad įdarbinimo, darbo užmokesčio ir kitų darbo sąlygų atžvilgiu panaikinama bet kokia valstybių narių darbuotojų diskriminacija dėl pilietybės. Konkrečioje socialinių lengvatų suteikimo srityje ši nuostata yra sukonkretinta Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalyje, pagal kurią darbuotojas, kuris yra vienos valstybės narės pilietis, kitų valstybių narių, kurių pilietis

jis nėra, teritorijoje naudojasi tomis pačiomis socialinėmis ir mokesčių lengvatomis, kaip ir vietiniai darbuotojai (šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *Jobcenter Krefeld*, C-181/19, EU:C:2020:794, 44 ir 78 punktus).

- 50 Iš šio sprendimo 45 ir 48 punktuose nurodytos jurisprudencijos *mutatis mutandis* matyti, jog aplinkybė, kad vienos valstybės narės pilietis, kuris atvyko į kitą valstybę narę ir joje gyvena, vėliau įgyja tos valstybės narės pilietybę papildomai prie savo kilmės valstybės pilietybės, nereiškia, kad, taikant SESV 45 straipsnio 2 dalį, įgyvendintą Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalimi, iš jo atimama teisė į vienodą požiūrį ir kad socialinių lengvatų suteikimo sąlygos neturi būti griežtesnės už numatytąsias pastarojoje nuostatoje.
- 51 Atsižvelgiant būtent į šiuos samprotavimus reikia atsakyti į pateiktus klausimus, kurie šiomis aplinkybėmis turi būti suprantami kaip susiję su SESV 45 straipsnio, įgyvendinto antrinės teisės aktu, išaiškinimu.
- 52 Šiuo klausimu iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog neginčijama, kad GV buvo darbuotojos AC, kuri yra Sąjungos pilietė, tiesiosios aukštutinės linijos giminaitė tiek tuo metu, kai atvyko pas šią darbuotoją į šią valstybę narę, tiek tuo metu, kai pateikė prašymą skirti neįgalumo pašalpą. Vis dėlto *Minister for Employment Affairs and Social Protection* (darbo ir socialinės apsaugos reikalų ministras) iš esmės mano, kad jei ši pašalpa būtų mokama GV, tai reikštų, kad ji būtų išlaikoma nebe savo dukters, o Airijos socialinės paramos sistemos. Vadinas, dėl to, kad nebetenkintų Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunktyje nustatytos sąlygos, GV prarastų priimančiojoje valstybėje narėje turimą išvestinę teisę joje gyventi, kaip numatyta 2015 m. taisyklių 11 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią tiesiosios aukštutinės linijos giminaičio išvestinė teisė gyventi šalyje siejama, be kita ko, su sąlyga, kad šis tiesiosios aukštutinės linijos giminaitis neturi tapti nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai.
- 53 Taigi pateikdamas prejudicinius klausimus, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 45 straipsnis, įgyvendintas Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalimi, siejama su Direktyva 2004/38, turi būti aiškinamas taip, kad pagal ją draudžiamos valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurias tos valstybės narės valdžios institucijoms leidžiama neskirti socialinės paramos išmokos tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiui, kuris prašymo skirti šią išmoką pateikimo metu yra išlaikomas dirbančio Sąjungos piliečio, ar net atimti iš jo teisę gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, motyvuojant tuo, kad paskyrus minėtą išmoką šis šeimos narys nebebūtų išlaikomas dirbančio Sąjungos piliečio ir dėl to taptų nepagrįsta našta tos valstybės narės socialinės paramos sistemai.
- 54 Pirma, pagal Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies d punktą, kuri reikia taikyti pagal analogiją, ir kaip matyti iš šio sprendimo 48 punkte minėtos jurisprudencijos, teisę gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius turi „Sąjungos pilietį, kuris atitinka [šio 7 straipsnio] a, b arba c punkto reikalavimus, lydintys ar kartu vykstantys šeimos nariai“.
- 55 Sąvoka „šeimos narys“, pavartota pagal analogiją taikytiname Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies d punkte, yra apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnio 2 punkte ir apima (be kita ko, d papunktyje) „išlaikomus tiesiosios aukštutinės linijos giminaičius“.

- 56 Taigi iš Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunkčio, siejamo su jos 7 straipsnio 1 dalies a ir d punktais, matyti, kad darbuotojo, kuris yra Sąjungos pilietis, tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiai turi išvestinę teisę gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, jeigu jie yra šio darbuotojo „išlaikomi“.
- 57 Dėl šios sąlygos Teisingumo Teismas yra paaškinęs, kad priklausomumo situacija valstybėje, iš kurios atvyko šeimos narys, turi egzistuoti tuo metu, kai jis pateikia prašymą leisti atvykti pas jį išlaikantį Sąjungos pilietį (2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 58 Vis dėlto, kaip išvados 44 punkte iš esmės pažymėjo generalinė advokatė, byloje, kurioje buvo suformuota pirmesniame šio sprendimo punkte nurodyta jurisprudencija, Teisingumo Teismo buvo prašoma priimti sprendimą dėl sąlygų, kurios turi būti įvykdytos tuo metu, kai suinteresuotasis asmuo prašo suteikti išvestinę teisę gyventi priimančiojoje valstybėje narėje, o ne dėl sąlygų, kurias šis suinteresuotasis asmuo turi įvykdyti, kad ši teisė būtų išsaugota.
- 59 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Direktyvos 2004/38 14 straipsnio „Teisės gyventi šalyje išlaikymas“ 2 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turi, be kita ko, jos 7 straipsnyje numatytą teisę gyventi šalyje tol, kol jie atitinka tame 7 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
- 60 Taigi iš šio 14 straipsnio 2 dalies, siejamos su Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunkčiu ir 7 straipsnio 1 dalies a ir d punktais, matyti, kad darbuotojo, kuris yra Sąjungos pilietis, tiesiosios aukštutinės linijos giminaitis turi išvestinę teisę gyventi šalyje tol, kol yra išlaikomas to darbuotojo, ir būtent iki šio momento šis aukštutinės linijos giminaitis, nepertraukiamai ir teisėtai gyvenęs priimančiosios valstybės narės teritorijoje penkerius metus, pagal Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalį gali reikalauti teisės nuolat gyventi šalyje.
- 61 Toks aiškinimas atitinka Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią sąvoka „naudos gavėjas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį, reiškia, kad naudos gavėjo statusas, net jeigu buvo įgytas praeityje, vėliau gali būti prarastas, jei nebetenkinamos, be kita ko, šios direktyvos 2 straipsnio 2 punkte nurodytos sąlygos, į kurias daroma nuoroda 3 straipsnio 1 dalyje (šiuo klausimu žr., be kita ko, 2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Chenchooliah*, C-94/18, EU:C:2019:693, 62 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 62 Šiuo atveju neginčijama, kad GV buvo išlaikoma savo dukters, t. y. AC, tiek tada, kai atvyko pas ją, tiek pateikdama prašymą skirti neįgalumo pašalpą. Vadinas, šio prašymo pateikimo metu GV, kaip „šeimos narys“, pagal Direktyvą 2004/38 atitiko išvestinės teisės gyventi šalyje suteikimo sąlygą.
- 63 Antra, kaip matyti iš šio sprendimo 49 ir 50 punktų, pagal SESV 45 straipsnio 2 dalį, įgyvendintą Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalimi, darbuotojas, kuris yra Sąjungos pilietis, turi – taip pat esant tokiai situacijai, kaip AC, kuri, gyvendama priimančiojoje valstybėje narėje, įgijo tos šalies pilietybę papildomai prie savo kilmės valstybės pilietybės – teisę į vienodą požiūrį.
- 64 Dėl sąvokos „socialinės lengvatos“, kaip tai suprantama pagal šio 7 straipsnio 2 dalį, Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad ji apima visas – tiek su darbo sutartimi susijusias, tiek su ja nesusijusias – lengvatas, bendrai pripažįstamas vietiniams darbuotojams iš esmės vien dėl jų objektyvaus darbuotojų statuso arba dėl paprasto fakto, kad jų gyvenamoji vieta yra valstybės teritorijoje, o jos taikymą išplėtus darbuotojams, kitų valstybių narių piliečiams, galima

palengvinti jų judumą Sąjungoje, taigi ir integravimąsi į priimančiąją valstybę narę (2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *Jobcenter Krefeld*, C-181/19, EU:C:2020:794, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 65 Ši sąvoka gali apimti socialinės paramos išmokas, kurios kartu patenka į konkrečią Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį, pavyzdžiui, kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, neįgalumo pašalpa (pagal analogiją žr. 1993 m. gegužės 27 d. Sprendimo *Schmid*, C-310/91, EU:C:1993:221, 17 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 66 Be to, reikia pažymėti, kad socialinės paramos išmoka, pavyzdžiui, tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiui skiriama neįgalumo pašalpa, yra darbuotojui migrantui suteikiama Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalyje numatyta „socialinė lengvata“, nes šis tiesiosios aukštutinės linijos giminaitis yra šio darbuotojo išlaikomas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunktį (pagal analogiją žr. 1987 m. birželio 18 d. Sprendimo *Lebon*, 316/85, EU:C:1987:302, 12 ir 13 punktus). Be to, minėtas išlaikomas tiesiosios aukštutinės linijos giminaitis, kaip asmuo, kuriam netiesiogiai garantuojamas toks pats požiūris, koks taikomas minėtam darbuotojui, gali remtis šio 7 straipsnio 2 dalimi, kad gautų šią pašalpą, jeigu pagal nacionalinę teisę ji skiriama tiesiogiai tokiems aukštutinės linijos giminaičiams (šiuo klausimu žr. 1992 m. vasario 26 d. Sprendimo *Bernini*, C-3/90, EU:C:1992:89, 26 punktą ir 2016 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Bragança Linares Verruga ir kt.*, C-238/15, EU:C:2016:949, 40 punktą).
- 67 Iš tiesų, kaip išvados 106 punkte pažymėjo generalinė advokatė, jeigu tuo atveju, kai tiesiosios aukštutinės linijos giminaitį išlaiko darbuotojas, kuris pasinaudojo teise laisvai judėti, šiam tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiui negalėtų būti skirta socialinės paramos išmoka, kuri darbuotojui migrantui yra „socialinė lengvata“, kurios gali reikalauti priimančiosios valstybės narės pilietybę turinčių darbuotojų išlaikomi tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiai, būtų pažeista šiam darbuotojui migrantui garantuojama teisė į vienodą požiūrį.
- 68 Taigi minėto 7 straipsnio 2 dalimi apsaugoma nuo diskriminacijos, su kuria priimančiojoje valstybėje narėje galėtų susidurti darbuotojas migrantas ir jo šeimos nariai, įskaitant nurodytuosius Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunktyje.
- 69 Iš to matyti, kad socialinės paramos išmokos skyrimas priimančiojoje valstybėje narėje negali turėti įtakos „išlaikomo“ aukštutinės linijos giminaičio, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunktį, statusui. Jei būtų nuspręsta kitaip, tai reikštų, jog pripažįstama, kad skyrus tokią išmoką suinteresuotasis asmuo galėtų prarasti išlaikomo šeimos nario statusą, todėl tai pateisintų šios išmokos atėmimą ar jo teisės gyventi šalyje praradimą. Dėl tokio sprendimo išlaikomas šeimos narys faktiškai netektų galimybės prašyti šios išmokos, todėl kiltų grėsmė darbuotojui migrantui garantuojamam vienodam požiūriui (šiuo klausimu žr. 1987 m. birželio 18 d. Sprendimo *Lebon*, 316/85, EU:C:1987:302, 20 punktą).
- 70 Taigi Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalis, siejama su Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunkčiu, 7 straipsnio 1 dalies a ir d punktais ir 14 straipsnio 2 dalimi, padeda įgyvendinti šiuo reglamentu siekiamą tikslą skatinti laisvą darbuotojų judėjimą, nes leidžia sukurti optimalias sąlygas Sąjungos piliečių, pasinaudojusių šia laisve ir priimančiojoje valstybėje narėje vykdžiusių profesinę veiklą, šeimos narių integracijai (šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *Jobcenter Krefeld*, C-181/19, EU:C:2020:794, 51 punktą).

- 71 Šiuo atžvilgiu svarbu pažymėti, kad priimančiojoje valstybėje narėje mokėdamas mokesčius dėl joje pagal darbo sutartį dirbamo darbo darbuotojas migrantas taip pat prisideda prie šios valstybės narės socialinės politikos finansavimo, todėl turi turėti galimybę ja pasinaudoti tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir vietiniai darbuotojai. Vadinas, tikslas išvengti nepagrįstos finansinės naštos priimančiajai valstybei narei negali pateisinti skirtingo požiūrio į darbuotojus migrantus ir vietinius darbuotojus (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-542/09, EU:C:2012:346, 66 ir 69 punktus).
- 72 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: SESV 45 straipsnis, įgyvendintas Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalimi, siejama su Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto d papunkčiu, 7 straipsnio 1 dalies a ir d punktais ir 14 straipsnio 2 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamos valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurias tos valstybės narės valdžios institucijoms leidžiama neskirti socialinės paramos išmokos tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiui, kuris prašymo skirti šią išmoką pateikimo metu yra išlaikomas dirbančio Sąjungos piliečio, ar net atimti iš jo teisę gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, motyvuojant tuo, kad paskyrus minėtą išmoką šis šeimos narys nebebūtų išlaikomas dirbančio Sąjungos piliečio ir dėl to taptų nepagrįsta našta tos valstybės narės socialinės paramos sistemai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 73 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

SESV 45 straipsnis, įgyvendintas 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje 7 straipsnio 2 dalimi, siejama su 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 2 straipsnio 2 punkto d papunkčiu, 7 straipsnio 1 dalies a ir d punktais ir 14 straipsnio 2 dalimi,

turi būti aiškinamas taip:

pagal jį draudžiamos valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurias tos valstybės narės valdžios institucijoms leidžiama neskirti socialinės paramos išmokos tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiui, kuris prašymo skirti šią išmoką pateikimo metu yra išlaikomas dirbančio Europos Sąjungos piliečio, ar net atimti iš jo teisę gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, motyvuojant tuo, kad paskyrus minėtą išmoką šis šeimos narys nebebūtų išlaikomas dirbančio Sąjungos piliečio ir dėl to taptų nepagrįsta našta tos valstybės narės socialinės paramos sistemai.

Parašai.